

ECONOMICS (ECN)

ව්‍යාපාර පරිසරයට අදාළ ආර්ථික සංකල්ප
සහ
ආර්ථික පද්ධති

Tute – 01

Prepared by - Chinthaka Kelum Udayasiri
Visiting Lecturer (University of Colombo)

BBA (SP) Mgt (University of Colombo)

Gold medalist (University of Colombo)

CIM (UK) Passed Finalist

AAT Passed Finalist

Dip in Strategic Brand Management (SLIM)

Dip in Digital Marketing (APIDM)

අන්තර්ගතය (Table of Content)

1.1 ආර්ථික විද්‍යාව යනු

1.1.1 ආර්ථික විද්‍යාව සමාජීය විද්‍යාවකි

1.1.2 ආර්ථික විද්‍යාව හැදෑරීමේ ඇති ප්‍රයෝජන

1.1.3 සුක්ෂ්ම ආර්ථික විද්‍යාව හා සාර්ව ආර්ථික විද්‍යාව

1.1.4 යථානුරූපී ආර්ථික විද්‍යාව හා අභිමතානුරූපී ආර්ථික විද්‍යාව

1.1.5 අවශ්‍යතා හා වුවමනා

1.2 සම්පත්

1.2.1 ආර්ථික සම්පත් හා ආර්ථික නොවන සම්පත්

1.3 හිඟකම, තේරීම හා ආවස්ථික පිරිවැය

1.3.1 හිඟකම

1.3.2 තේරීම

1.3.3 ආවස්ථික පිරිවැය

1.3.3.1 ආවස්ථික පිරිවැය ශුන්‍ය වන අවස්ථා

1.3.3.2 භාණ්ඩ හා සේවා

1.3.3.3 ආර්ථික භාණ්ඩ

1.4 නිෂ්පාදන හැකියාමා ශීථි වක්‍ර

1.5 ආර්ථික පද්ධති

1.5.1 මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න

1.5.1.1 ආර්ථික පද්ධතියක් යනු

1.5.1.2 ආර්ථික පද්ධති වර්ගීකරණය

1.5.2 එක් එක් අර්ථ ක්‍රම තුළින් මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න විසඳනු ලබන ආකාරය

1.5.2.2 කෙසේ නිපදවන්නේද?

1.5.2.1 කුමක් කොපමණ ප්‍රමාණයකින් නිපදවිය යුතුද?

1.5.2.3 කා සඳහා නිපදවන්නේද?

ආර්ථික විද්‍යාව නිර්වචනය කිරීම

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

 ආර්ථික විද්‍යාව පිළිබඳ ඉදිරිපත් වී ඇති ඇතැම් නිර්වචන

❖ විකල්ප භාවිත සහිත හිඟ සම්පත් හා අසීමිත මිනිස් වුවමනා අතර සම්බන්ධතාවය අධ්‍යයනය කරන විෂය ආර්ථික විද්‍යාවයි.

❖ එදිනෙදා ජීවිතයේදී මිනිසුන් ක්‍රියා කරන ආකාරය අධ්‍යයනය කරනු ලබන විෂය ආර්ථික විද්‍යාවයි.

ආර්ථික විද්‍යාව විද්‍යාවකි.

.....

.....

.....

විද්‍යාත්මක ක්‍රමය යන්නෙන් අදහස් වන්නේ යම් කල්පිතයන් හා මූලධර්ම භාවිතා කොට කිසියම් සිද්ධියක් පරීක්ෂාවට භාජනය කොට එය සත්‍ය නම් පිළිගැනීමත් අසත්‍ය නම් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමත්ය.

ඒ අනුව ආර්ථික විද්‍යාවේ එන විෂය කරුණු ද විද්‍යාත්මක ක්‍රමය අනුගමනය කරමින් සැබෑ සාක්ෂි හා සම්බන්ධ කොට විමසා බලන බැවින් එය විද්‍යාවක් ලෙස හැඳින්වේ.

විද්‍යාවන් ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් 02 කි.

1) .....

2) .....

1. ස්වභාවික විද්‍යාවන්

සාධක පාලනය කරන ලද තත්වයන් යටතේ, ස්වභාවික ලෝකය හා එහි සංසිද්ධීන් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරනු ලබන විද්‍යාවන් මින් අදහස් වේ.

උදා .....

2. සමාජීය විද්‍යාවන්

මිනිසාගේ හැසිරීම විග්‍රහ කරනු ලබන හා ඒ පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරනු ලබන විද්‍යාවන් මින් අදහස් වේ.

උදා .....

ආර්ථික විද්‍යාව සමාජීය විද්‍යාවකි.

.....

.....

.....

.....

.....

ආර්ථික විද්‍යාව හා ස්වභාවික විද්‍යාවන් අතර වෙනස

- .....
- .....
- .....

ආර්ථික විද්‍යාව හැදෑරීමේ ප්‍රයෝජන

ආර්ථික විද්‍යා ශිෂ්‍යයෙකු ලෙසත්, සමාජයේ සාමන්‍ය පුරවැසියෙකු ලෙසත් ආර්ථික විද්‍යාඥයෙකු ලෙසත් අප නොයෙකුත් අවස්ථා වලදී ආර්ථික තීරණ ගනු ලබයි. පහත දැක්වෙන ආකාරයට ආර්ථික විද්‍යාවේ ප්‍රයෝජන කිහිපයක් සාරාංශ කොට දැක්විය හැකිය.

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

සුක්ෂම ආර්ථික විද්‍යාව හා සාර්ව ආර්ථික විද්‍යාව

සුක්ෂම ආර්ථික විද්‍යාව

ආර්ථිකය සමන්විතව ඇති එක් එක් අංශ, ආයතන, පුද්ගලයන් හා ආර්ථික විචල්‍යයන් ආදී කුඩා ඒකකයන් වෙන් වෙන් වශයෙන් ගෙන ඒවායේ හැසිරීම අධ්‍යයනය කිරීම සුක්ෂම ආර්ථික විද්‍යාවයි.

මෙමගින් පහත දැක්වෙන ඒකක පිළිබඳ විග්‍රහ කරනු ලබයි.

1. පාරිභෝගිකයන් හෝ කුටුම්භ
2. සේවකයන්
3. නිෂ්පාදකයන් හෝ ව්‍යාපාරික අංශය
4. වෙළඳපොළ

උදාහරණ

- වෙළඳපොළක ඉල්ලුම හා සැපයුම මත භාණ්ඩයක මිල තීරණය වීම
- පාරිභෝගිකයෙකුගේ හැසිරීම
- නිෂ්පාදන ආයතනයක පිරිවැය, අදායම හා ලාභ තීරණය වීම
- හිඟකම, තේරීම හා ආවස්ථික පිරිවැය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම

සාර්ව ආර්ථික විද්‍යාව

.....
.....
.....

සමස්ථ ආර්ථිකයක ක්‍රියාකාරිත්වය ඇති වන්නේ ආර්ථිකයේ එක් එක් අංශ, ආයතන, පුද්ගලයන් හා ආර්ථික විචල්‍යයන් ආදී කුඩා ඒකක සියල්ලේ එකතුවෙනි.

සාර්ව ආර්ථික විද්‍යාව තුළින් පහත ක්ෂේත්‍ර ආවරණය වේ.

- සමස්ථ නිමැවුම, ආදායම හා වියදම
- උද්ධමනය, මිල මට්ටම හා මුදල් සැපයුම
- විනිමය අනුපාතිකය, විදේශ වෙළඳාම, ගෙවුම් ශේෂය
- සේවා නියුක්තිය, සේවා වියුක්තිය සහ ආර්ථික වර්ධනය
- ආර්ථික උත්පාත, අවපාත හා පසුබැසීම

යථානුරූපී ආර්ථික විද්‍යාව සහ අභිමතානුරූපී ආර්ථික විද්‍යාව

යථානුරූපී ආර්ථික විද්‍යාව

යමක් අතීතයේ පැවතුන ආකාරයත්, වර්තමානයේ පවතින ආකාරයත් හෝ අනාගතයේ පැවතිය හැකි ආකාරයත් සම්බන්ධයෙන් එනම් යථා ස්වරූපය ප්‍රකාශ කෙරෙන ප්‍රකාශ හැඳින්වෙන්නේ යථානුරූපී ප්‍රකාශයන් ලෙසය.

මෙම ප්‍රකාශ මගින් කුමක්ද ? කුමක් වූයේද? කුමක් වනු ඇත්ද ? යනාදී ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු දීම සිදු කරනු ලැබේ.

උදා -

- .....
- .....
- .....

අභිමතානුරූපී ආර්ථික විද්‍යාව

යමක් සිදුවිය යුතු ආකාරය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කෙරෙන සහ ඒ පිළිබඳව අදහස් හා යෝජනා ප්‍රකාශ කෙරෙන ආර්ථික විද්‍යාත්මක ප්‍රකාශ අභිමතානුරූපී ප්‍රකාශ නම් වේ.

එනම් සමාජයක් තුළ පැවතිය යුත්තේ කුමක්ද? සිදු විය යුත්තේ කුමක්ද? යන්න පිළිබඳව ඉදිරිපත් වී ඇති ප්‍රකාශ වේ.

උදා -

- .....
- .....
- .....

අවශ්‍යතා හා වුවමනා

- ❖ මිනිසෙකු වශයෙන් ජීවත් වීමට අවශ්‍ය මූලිකම දෑ අවශ්‍යතා ලෙස හැඳින්වේ. එබැවින් මිනිස් අවශ්‍යතා බොහෝ විට ජීව විද්‍යාත්මක පදනමක් ගනී.

උදා

.....
.....

මූලික අවශ්‍යතා - ....., ..., ...

❖ වුවමනා යනු අවශ්‍යතා සපුරා ගන්නා විවිද ස්වරූපයන් වේ. උදාහරණයක් ලෙස ආහාර නැමති අවශ්‍යතාව සපුරා ගන්නා විවිධ ස්වරූප ලෙස බත්, පාන්, රොටි, ඉදිආප්ප දැක්විය හැක.

- සාමාන්‍යයෙන් ආර්ථික විද්‍යාව තුළ අවශ්‍යතා හා වුවමනා සමානාර්ථයේ සංකල්ප ලෙස සලකයි.
- කෙසේ නමුත් ආර්ථික විද්‍යාවේ අවධානය යොමු කරන්නේ භාණ්ඩ හා සේවා පරිභෝජනය තුළින් තෘප්තිමත් කළ හැකි ද්‍රව්‍යාත්මක වුවමනා හෙවත් ආර්ථික වුවමනා/භෞතික වුවමනා පිළිබඳව පමණි.

අවශ්‍යතා	වුවමනා
➤	➤
➤	➤
➤	➤
➤	➤
➤ ප්‍රාථමික වේ	➤ ද්විතීක වේ

සම්පත්

භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා යොදාගනු ලබන ඕනෑම දෙයකි. මේවා භිහකම හා ආවස්ථික පිරිවැය පදනම් කරගනිමින් ප්‍රධාන කොටස් 02 කට බෙදා දැක්විය හැකිය.

1. ....

2. ....

ආර්ථික නොවන සම්පත්

සැපයුමෙහි හිඟකමක් දක්නට නොමැති ස්වභාවධර්මයෙන් නොමිලේ ලැබෙන සම්පත්, ආර්ථික නොවන සම්පත් වේ. මෙවැනි සම්පත් සැපයුමක් පවතින අවස්ථා වලදී අසීමිතව පරිභෝජනය කළ හැකිය.

උදා - .....

ආර්ථික සම්පත්

අසීමිත මිනිස් වුවමනාවන්ට සාපේක්ෂව සැපයුම සීමා සහිත හෝ හිඟකමක් දක්නට ඇති සම්පත් ආර්ථික සම්පත් ලෙස අදහස් කෙරේ.

උදා - .....

ආර්ථික සම්පත් ඒවයේ කාර්යයන් සැලකිල්ලට ගෙන ප්‍රධාන කොටස් හතරකට වෙන් කළ හැකිය. මූලික වශයෙන් නිෂ්පාදන සාධක ලෙස හඳුන්වන්නේ මෙකී සම්පත් ය.

1. භූමිය	3. ප්‍රාග්ධනය
2. ශ්‍රමය	4. ව්‍යවසායකත්වය

ආර්ථික සම්පත්	ආර්ථික නොවන සම්පත්
➤	➤
➤	➤
➤	➤
➤ හිමිකමක් පවතී	➤ හිමිකමක් නොපවතී
➤ මිලක් අය කළ හැක	➤ මිලක් අය කළ නොහැක

ආර්ථික සම්පත් තව දුරටත් .....

1. භූමිය

ස්වභාවධර්මයාගේ දායාද ලෙස ලැබී ඇති නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා ස්වභාවික සම්පත් භූමිය ලෙස අදහස් කරේ.

උදා - .....

නිෂ්පාදන සාධකයක් ලෙස භූමියේ ලක්ෂණ පහත පරිදි දැක්විය හැක.

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....

මෙය ප්‍රධාන කොටස් 02ක කට බෙදා වෙන් කළ හැකිය.

ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කළ හැකි සම්පත්	ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කළ නොහැකි සම්පත්
භාවිතයට ගැනීමත් සමඟ විනාශයට පත් වුවද නැවත ප්‍රතිජනනය වන සම්පත් මින් අදහස් වේ. මෙම සම්පත් ස්වභාවිකවම නැවත බිහිවීමක් සිදුවේ.	භාවිතයට ගැනීමත් සමඟ ක්ෂය වීමකට ලක් වන නැවත ස්වභාවිකව ජනනය නොවන සම්පත් මින් අදහස් වේ. මෙම සම්පත් වේගයෙන් ක්ෂය වීමකට ලක්වන බැවින් මේවා ආරක්ෂා කරගැනීමට ක්‍රියා මාර්ග ගත යුතුය.
උදා -	උදා -

නිෂ්පාදන සාධකයක් ලෙස භූමියට කරනු ලබන ගෙවීම

- .....

2. ශ්‍රමය

භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා යොදා ගනු ලබන කායික හෝ මානසික වෙහෙසක් ශ්‍රමය ලෙස අදහස් කෙරේ.

උදා - කායික වෙහෙස - .....

මානසික වෙහෙස - .....

නිෂ්පාදන සාධකයක් ලෙස ශ්‍රමයේ ලක්ෂණ පහත පරිදි දැක්විය හැක.

- 1) .....

- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....

නිෂ්පාදන සාධකයක් ලෙස ශ්‍රමයට කරනු ලබන ගෙවීම

- .....

3. ප්‍රාග්ධනය

භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදනය කිරීමට ආධාර කරගන්නා මිනිසා විසින් නිෂ්පාදිත ආධාරකයන් ප්‍රාග්ධනය ලෙස හැඳින්විය හැක.

නිෂ්පාදන සාධකයක් ලෙස ප්‍රාග්ධනයේ දැකිය හැකි ලක්ෂණ

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....

උදා .....

නිෂ්පාදන සාධකයක් ලෙස ප්‍රාග්ධනයට කරනු ලබන ගෙවීම

- .....

ආර්ථික විද්‍යාවට අනුව මුදල් ප්‍රාග්ධනය ලෙස නොසලකන්නේ ඇයි ?

4. ව්‍යවසායකත්වය

භූමිය, ශ්‍රමය, ප්‍රාග්ධනය යන නිෂ්පාදන සම්පත් සංවලනය කරමින් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සංවිධානය කරන සුවිශේෂී මානව සම්පත ව්‍යවසායකත්වයයි.

ව්‍යවසායකත්වයේ කාර්යභාරය

- නිෂ්පාදන සම්පත් සංවලනය කරමින් භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් නිපදවීමට ප්‍රතිපත්තිය තීරණ ගැනීම.
- නිෂ්පාදන කටයුතු සංවිධානය කිරීම
- අවදානම් දැරීම
- නව්‍යතාවයන් හඳුන්වා දීම

නිෂ්පාදන සාධකයක් ලෙස ව්‍යවසායකත්වයට කරනු ලබන ගෙවීම

● .....

මූලික ආර්ථික සංකල්ප

හිඟකම

හිඟකම යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ අසීමිත මිනිස් වුවමනා සපුරා ගැනීමට සමාජය සතුව පවත්නා සම්පත් ප්‍රමාණවත් නොවීමයි.

ඒ අනුව හිඟකම නැමති ගැටලුව ඇති වීමට බලපාන ප්‍රධාන හේතු 02 කි.

- .....
- .....

❖ හිඟකම තුළින් ප්‍රධාන කරුණු කිහිපයක් අවධාරණය කෙරේ.

- හිඟකම යනු සාපේක්ෂ සංකල්පයක් වීම

.....

- හිඟකම යනු සෑම සමාජයකටම පොදු වූ සංකල්පයක් බව
- හිඟකම තුළින් තේරීමේ ප්‍රශ්නයක් අවධාරණය වීම
- හිඟකම යනු දුප්පත්කම නොවන බව
- හිඟකම හා හිඟය (ඌනතාවය) එකිනෙකට වෙනස් සංකල්පයන් බව

සම්පත් අරපිරිමැස්මෙන් භාවිතා කිරීමෙන් හිඟකම විසඳිය හැකිද ?

♣ හිඟකම හේතුවෙන් තෝරා ගැනීමේ ප්‍රශ්නයට මුහුණ දේ.

තේරීම

සම්පත් හිඟ නිසාත් ඒවායේ විකල්ප භාවිත පවතින නිසාත් එම හිඟ සම්පත් භාවිතා කොට කවර වුවමනා සපුරා ගන්නේද යන්න තීරණය කිරීම තේරීම ලෙස හැඳින්වේ.

උදා-

.....

.....

.....

තේරීමේ ප්‍රශ්නය ඇති වීමට බලපාන ප්‍රධාන හේතු 02කි.

- .....
- .....

❖ සෑම සමාජයක් විසින්ම සිදු කළ යුතු මූලික තෝරා ගැනීම් 03 කි.

1. ....
2. ....
3. ....

ආවස්ථික පිරිවැය

විකල්ප අතුරින් එක් විකල්ප අවස්ථාවක් තෝරා ගැනීම නිසා කැපකිරීමට සිදුවන ඊළඟ හොඳම විකල්ප අවස්ථාවේ වටිනාකම ආවස්ථික පිරිවැය යි.

උදා-

.....

.....

.....

❖ ආවස්ථික පිරිවැය සම්බන්දයෙන් අවධාරණය කෙරෙන ප්‍රධාන කරුණු

- ආවස්ථික පිරිවැය ආත්මගත සංකල්පයකි

- ආවස්ථික පිරිවැය මූර්ත සංකල්පයක් වීම

- ආවස්ථික පිරිවැය තුළ බාහිර පිරිවැය ද අන්තර්ගත වේ.

❖ ආවස්ථික පිරිවැය ශුන්‍ය වන අවස්ථා

සම්පත් හිඟකම හා සම්පත් වල විකල්ප භාවිත පැවතීම යන සාධක මත ආවස්ථික පිරිවැය හටගන්නා අතර එකී සාධක ඉටු නොවන අවස්ථා වලදී ආවස්ථික පිරිවැය ශුන්‍ය වේ.

1. ....

2. ....

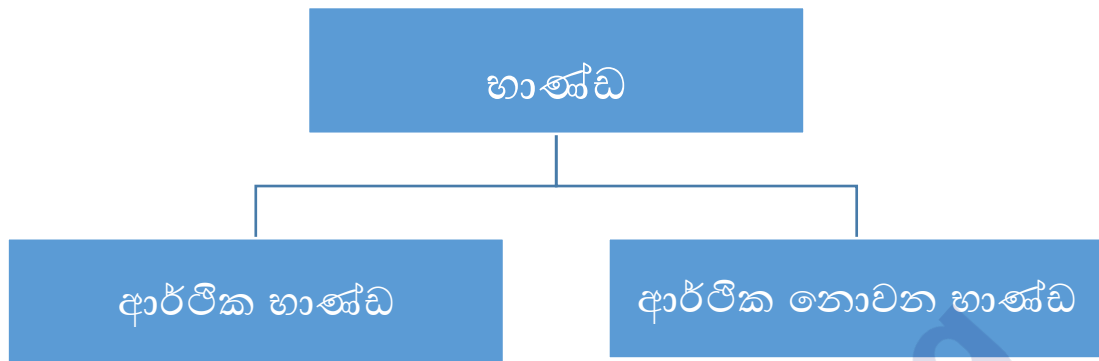
3. ....

හිඟකම, තේරීම හා ආවස්ථික පිරිවැය අතර ඇති සම්බන්දය කුමක්ද?

භාණ්ඩ හා සේවා

මිනිස් අවශ්‍යතා හා වුවමනා සපුරා ලීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන ඕනෑම දෙයක් භාණ්ඩ හා සේවා ලෙස හැඳින්වේ.

ආර්ථික භාණ්ඩ

සැපයුමේ හිඟකමක් දක්නට ලැබෙන භාණ්ඩ ආර්ථික භාණ්ඩ ලෙස හැඳින්විය හැක. මෙම භාණ්ඩ නිෂ්පාදනයේදී හා පරිභෝජනයේදී ආවස්ථික පිරිවැයක් දරනු ලැබේ.

උදා - .....

ආර්ථික භාණ්ඩ වල ලක්ෂණ

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

ආර්ථික නොවන භාණ්ඩ

සැපයුමක් පවතින විට ශුන්‍ය මිලකදී අසීමිතව පරිභෝජනය කළ හැකි භාණ්ඩ වේ. එනම්, ස්වභාවදහමේ දායාද ලෙස ලැබී ඇති භාණ්ඩයන්ය.

උදා - .....

ආර්ථික නොවන භාණ්ඩ වල ලක්ෂණ

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

මීලක් ගෙවනවාද ? නැද්ද යන්න මත කිසියම් භාණ්ඩයක්
ආර්ථික භාණ්ඩයක්ද ? නැද්ද ? යන්න තීරණය කළ හැකිද ?

නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍ර

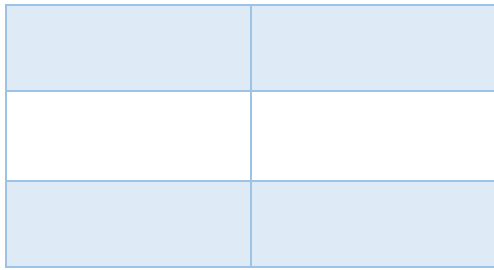
යම් දෙන ලද අවස්ථාවක ආර්ථිකය සතු සියලුම සම්පත් පවත්නා තාක්ෂණ මට්ටමක් යටතේ උපරිම කාර්යක්ෂමතාවකින් යුක්තව උපයෝජනය කොට කිසියම් භාණ්ඩ දෙවර්ගයකින් නිපදවිය හැකි නිෂ්පාදන සංයෝග යා කොට අදිනු ලබන රේඛාව නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රයයි.

❖ නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රයක් ඇඳීමේදී පහත උපකල්පන භාවිතා කරයි.

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....

පහත දත්ත මත පදනම් ව නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රයක් ගොඩනගන්න.

සහල්	රෙදි පිළි

✚ නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍ර වල ආර්ථික සංකල්ප නිරූපණය කිරීම.

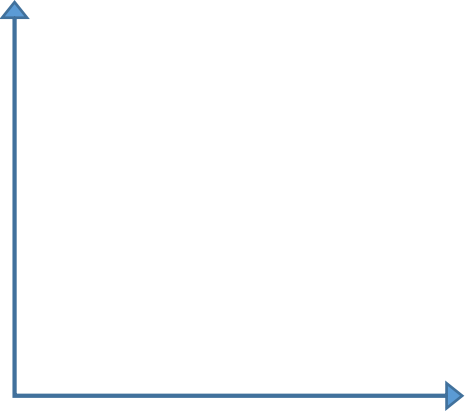
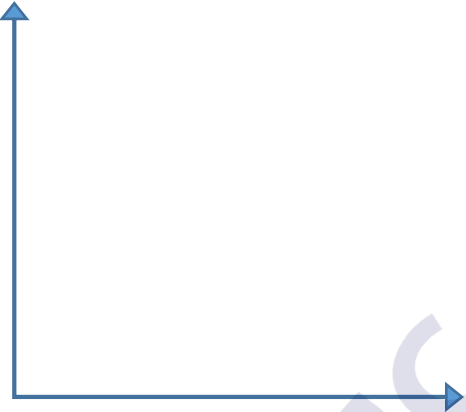
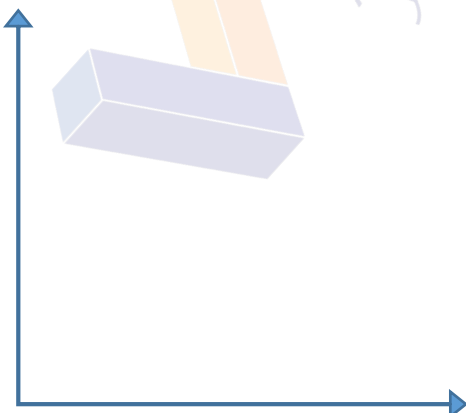
සම්පත් හිඟකම

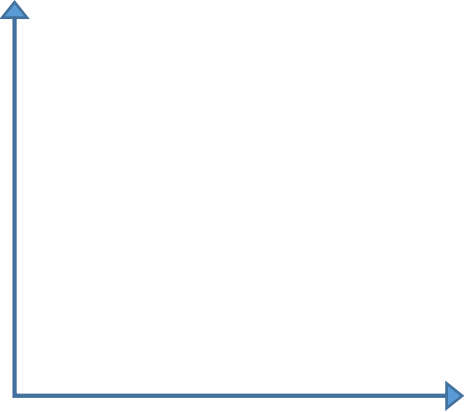
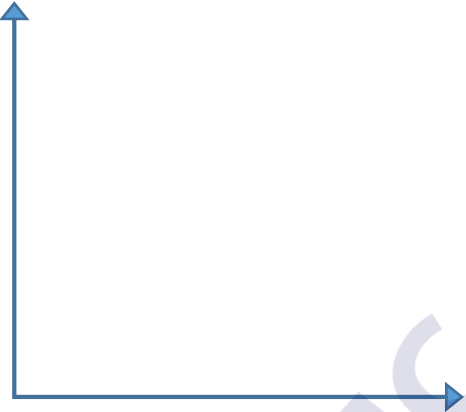
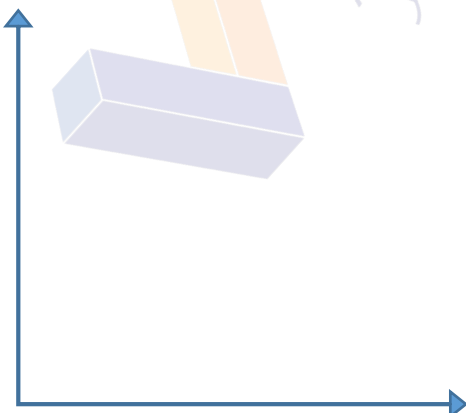

විකල්ප ප්‍රයෝජන හා තේරීම

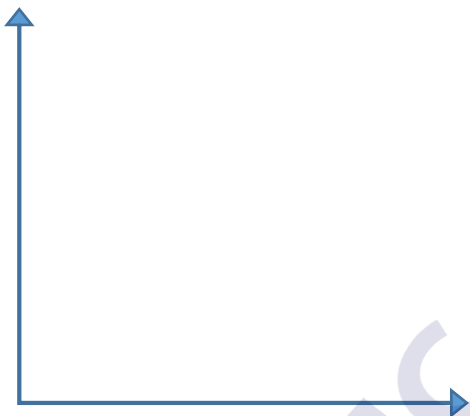
නිෂ්පාදන කාර්යක්ෂමතාවය

	නිෂ්පාදන කාර්යක්ෂමතාවය සඳහා ඉටුවිය යුතු කොන්දේසි • ..... • .....
නිෂ්පාදන අකාර්යක්ෂමතාවය	
	පූර්ණ සේවා නියුක්තිය හා පූර්ණ නිෂ්පාදනය අත්කරගත නොහැකි විට ආර්ථිකයකට නිෂ්පාදන හැකියා මායිම මත කටයුතු කළ නොහැක
පූර්ණ සේවා නියුක්තිය	
	ආර්ථිකය සතු සියලුම නිෂ්පාදන සම්පත් පූර්ණ වශයෙන් නිෂ්පාදනයට භාවිතා කොට තිබීම මින් අදහස් වේ.
උණ සේවා නියුක්තිය හෙවත් සේවා වියුක්තිය	

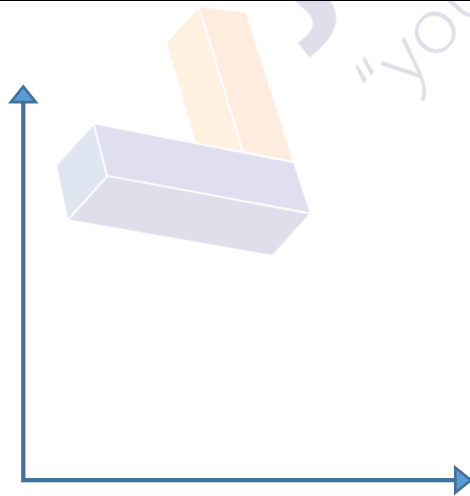
	කිසියම් හේතුවක් මත සම්පත් පුර්ණ වශයෙන් භාවිතා නොවී තිබීම මත් අදහස් වේ. එනම් ප්‍රයෝජනයට නොගත් සම්පත් තිබීමයි.
ආර්ථික වර්ධනය	
	ආර්ථික වර්ධනය යනු ආර්ථිකයක නිෂ්පාදන හැකියාවේ හෙවත් විභවතාවයේ අඛණ්ඩ වැඩි වීමයි.
ආර්ථික පසුබැසීම/ ප්‍රතිගමනය	
	කිසියම් ආර්ථිකයක මුර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය වර්ෂයකට වඩා අඩු එනම් මාස කිහිපයක පමණ කාලයක් තිස්සේ පහත වැටෙමින් පවත්නා තත්ත්වයකි.
ආර්ථික අවපාතය/ පරිහානිය	

	ආර්ථික පසුබැසීමක උච්චතම අවස්ථාව ආර්ථික පසුබැසීම වේ. එය දිගු කාලීන සංසිද්ධියකි. එහිදී ආර්ථිකයේ ප්‍රාග්ධන තොගයට හානි විය හැක.

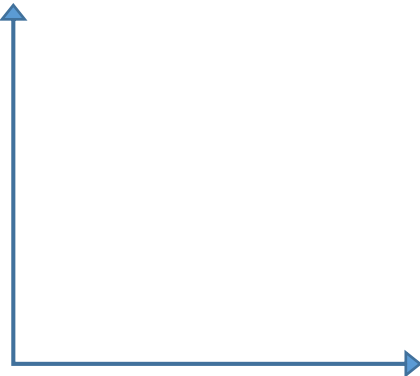
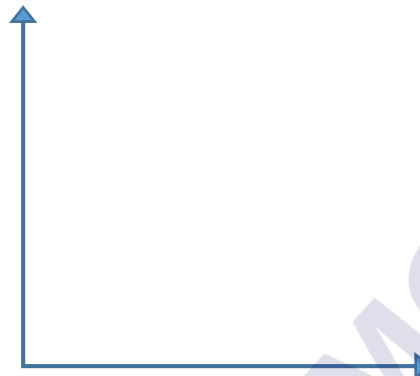
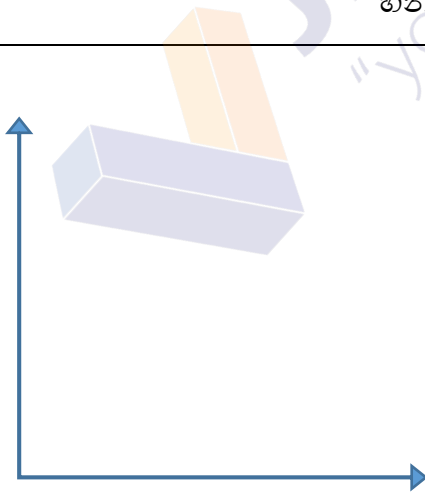
නිෂ්පාදන හැකියා මායිම වමට විතැන් වීම

	නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රය වමට විතැන් වීමට බලපාන හේතු, 1..... 2..... 3.....

නිෂ්පාදන හැකියා මායිම දකුණට විතැන් වීම

	නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් දකුණට විතැන් වීමට බලපාන හේතු, 1..... 2..... 3.....

නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රයේ හැඩය ආවස්ථික පිරිවැයේ හැසිරීම මත තීරණය වේ.

ස්ථාවර ආවස්ථික පිරිවැය	
වැඩෙන ආවස්ථික පිරිවැය	
හීනවන ආවස්ථික පිරිවැය	

ආර්ථික පද්ධති

මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න

ඕනෑම ආර්ථිකයක් මුහුණ දෙන මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න 03 කි.

1. ....
2. ....
3. ....

❖ කුමක් කොපමණ නිපදවන්නේ ද ?

ආර්ථිකය සතු සම්පත් හිඟ බැවින් සමාජයට අවශ්‍ය සියලු භාණ්ඩ නිපදවා ගත නොහැකි බැවින් කුමන භාණ්ඩ කොපමණ ප්‍රමාණයෙන් නිපදවා ගත යුතුද යන්න තීරණය කිරීම මෙහිදී සිදුවේ.

.....

❖ කෙසේ නිපදවන්නේද ?

භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදනය සඳහා හිඟ සම්පත් කවර අනුපාතයකට මිශ්‍ර කළ යුතුද ? නැතහොත් කවර තාක්ෂණයක් හා ශිල්ප ක්‍රමයක් භාවිතා කළ යුතුද ? යන්න තීරණය කිරීම මෙහිදී සිදුවේ.

.....

භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය සඳහා ශිල්ප ක්‍රම 2ක් භාවිතා වන අතර යෝග්‍ය ශිල්ප ක්‍රම තීරණය කිරීම මෙහිදී සිදුවේ.

- ප්‍රාග්ධන සුක්ෂම ශිල්ප ක්‍රමය

.....
.....

- ශ්‍රම සුක්ෂම ශිල්ප ක්‍රමය

.....
.....

❖ කා සඳහා නිපදවන්නේද ?

හිඟ සම්පත් භාවිතා කරමින් නිපදවන ලද භාණ්ඩ හා සේවා තොගය සමාජයේ කා අතර බෙදා හරිද යන්න මෙම ගැටලුවෙන් අදහස් වේ.

කුටුම්භ වල ක්‍රය ශක්තිය මත එම නිෂ්පාදනය බෙදී යාම තීරණය වේ.

✚ ආර්ථික පද්ධතියක් යනු,

ආර්ථික පද්ධතියක ඇති මූලිකාංග/ ආයතනික ලක්ෂණ

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

ආර්ථික පද්ධති වර්ග කිරීම සඳහා බලපාන මූලික පදනම්

1. ....
2. ....
3. ....

ඉහත නිර්ණායක මත පදනම්ව ප්‍රධාන ආර්ථික පද්ධති වර්ග 03 ක් හඳුනා හත හැක

- .....
- .....
- .....

වෙළඳපොළ ආර්ථික පද්ධති

වෙළඳපොළ ඉල්ලුම් හා සැපයුම් බලවේග වලට අනුව තීරණය වන මිල යාන්ත්‍රණය මත මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න විසඳා ගන්නා ආර්ථික පද්ධතියක් වෙළඳපොළ ආර්ථිකයක් ලෙස හැඳින්වේ.

❖ වෙළඳපොළ ආර්ථිකයක මූලික ලක්ෂණ

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

වෙළඳපොළ ක්‍රමයක් තුළ මිලෙහි ප්‍රධාන කාර්යයන් 03 කි.

1. ....
2. ....
3. ....

❖ සංඥා සැපයීමේ කාර්යය.

- නිෂ්පාදකයන්ට නිෂ්පාදන තීරණ ගැනීම සඳහා
කුමන භාණ්ඩ කෙතරම් ප්‍රමාණයෙන් නිපද වන්නේ ද? අලෙවි කළ යුතු මිල කොපමණද යන්න තීරණය කිරීමට
- නිෂ්පාදකයන්ට නිෂ්පාදන තීරණ ගැනීම සඳහා
කුමන භාණ්ඩ කෙතරම් ප්‍රමාණයෙන් මිලට ගන්නේ ද? ඒ සඳහා ගෙවන මිල කොපමණද යන්න තීරණය කිරීමට

❖ සානු බල සැපයීමේ කාර්යය

නිෂ්පාදන සානු බල සැපයීම

.....

.....

පාරිභෝගික සානු බල සැපයීම

.....

.....

❖ සලාක කිරීමේ කාර්යය/ හිඟ සම්පත් බෙදා වෙන්කිරීම

.....

.....

.....

උදා-

.....

.....

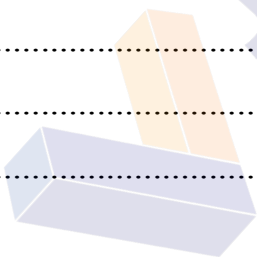
.....

.....

.....

.....

.....

❖ වෙළඳපොළ ආර්ථිකයක් මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න විසඳීම

කුමක්/ කොපමණ නිපදවන්නේද ? යන්න තීරණය කිරීම	කෙසේ නිපදවන්නේද ? යන්න තීරණය කිරීම	කා සඳහා නිපදවන්නේද යන්න තීරණය කිරීම

විධානගත/ සැලසුම්ගත ආර්ථික පද්ධති

මධ්‍යගත සැලසුම් අධිකාරිය විසින් දෙනු ලබන නියෝග මත පදනම්ව මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න විසඳා ගන්නා ආර්ථික පද්ධතියක් විධානගත ආර්ථික පද්ධතියක් ලෙස අදහස් කෙරේ.

❖ විධානගත ආර්ථිකයක මූලික ලක්ෂණ

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

■ .....

❖ විධානගත ආර්ථිකයක් මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න විසඳීම

කුමක්/ කොපමණ නිපදවන්නේද ? යන්න තීරණය කිරීම	කෙසේ නිපදවන්නේද ? යන්න තීරණය කිරීම	කා සඳහා නිපදවන්නේද යන්න තීරණය කිරීම

මිශ්‍ර ආර්ථික පද්ධති

මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න විසඳා ගැනීමට මිල යාන්ත්‍රණය මෙන්ම සැලසුම් යාන්ත්‍රණය ද ක්‍රියාත්මක වන ආර්ථික ක්‍රමයක් මින් අදහස් කෙරේ.

මිශ්‍ර ආර්ථික ක්‍රමයක ලක්ෂණ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

❖ මිශ්‍ර ආර්ථිකයක් මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න විසඳීම

කුමක්/ කොපමණ නිපදවන්නේද ? යන්න තීරණය කිරීම	කෙසේ නිපදවන්නේද ? යන්න තීරණය කිරීම	කා සඳහා නිපදවන්නේද යන්න තීරණය කිරීම